

Sp. zn. 46/2019/NZ/TF
Č. j. KVOP-40880/2019
Datum 16. září 2019

Vážená paní
Dipl.-Pol Jana Maláčová, MSc.
ministryně
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčnickém právu 1/376
128 01 Praha 2

Vážená paní ministryně,

obracím se na Vás ve věci inspekce poskytování sociálních služeb. Přestože v minulosti proběhla jednání na toto téma, situace ohledně inspekce zůstává neutěšená.

Z mnou zjištěných informací vyplývá, že od roku 2016 klesá počet každoročně provedených inspekcí.¹ V roce 2016 provedla inspekce 347 šetření, přičemž celkový počet sociálních služeb byl 3 358. Oproti tomu v první polovině letošního roku proběhlo 72 šetření, přičemž do konce roku by mělo podle plánu proběhnout celkem 169 až 204 šetření u cca 3 447 sociálních služeb. V takovém případě by každá sociální služba byla kontrolována v průměru jednou za sedmáct let.

Oblast sociálních služeb se hluboce dotýká života desetitisíců lidí. Klientky a klienti sociálních služeb jsou v mnoha případech osoby závislé na poskytované péči, tedy jsou ve znevýhodněné pozici a potřebují zvýšenou ochranu. Provádění inspekcí je záležitost mimořádného celospolečenského zájmu, avšak při četnosti inspekcí není takto poskytovaná ochrana efektivní.

Jednou z cest, jak zastavit klesající počet prováděných inspekcí, je obnovení spolupráce s přizvanými specializovanými odborníky,² která byla utlumena. Jelikož s odborníky z praxe často spolupracuji při systematických návštěvách různých typů zařízení, jsem přesvědčena o přínosech, jež tato spolupráce má. Podle stanoviska Ministerstva vnitra, o kterém jsem Ministerstvo práce a sociálních věcí informovala,³ lze činnost specializovaných odborníků přizvaných k účasti na inspekci poskytování sociálních služeb vykonávat i mimo výkon státní služby. Tedy na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákoníku práce nebo inominátních smluv podle občanského zákoníku. Podotýkám, že takto specializovaní odborníci spolupracují například s Českou školní inspekcí či oblastními inspektoráty práce.

Naopak východisko z této situace nevidím ve snížení počtu členů inspekčního týmu na dva, a to zejména při inspekcích pobytových sociálních služeb. Protože sama provádím se svými

1 Viz statistické údaje týkající se inspekčních činností za roky 2017 až 2019, které mi byly inspekcí zaslány dne 9. července 2019, č.j. MPSV-2019/122099-240/1; Statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí 2016 a 2017 a veřejné databáze Českého statistického úřadu.

2 Ustanovení § 98 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 6 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

3 Dopis řediteli odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení ze dne 27. března 2019; č. j. KVOP-15086/2019.

spolupracovníky systematické návštěvy zařízení, je mi známo, jaké nároky vyžaduje jejich kvalitní provedení.

Vážená paní ministryně, dovoluji si Vás požádat, abyste znovu zvážila opětovné využívání externích pracovníků, a podpořila tak činnost inspekce poskytování sociálních služeb.

Zároveň považuji za důležité zmínit, že inspekce dosud nemá ze zákona za úkol zabývat se individuálními stížnostmi na kvalitu služby a na provedení inspekce není právní nárok. Dochází tak k situacím, kdy se již osoba nemůže dovolávat svých práv. Tento stav by změnilo zavedení stížnostního mechanismu, což jste přislíbila již při našem jednání v září loňského roku.⁴

Zdvořile Vás žádám o vyjádření k výše uvedeným skutečnostem, zejména prosím o sdělení, zda podpoříte činnost inspekce poskytování sociálních služeb prostřednictvím přizvaných specializovaných odborníků. Tak, aby ochrana, kterou inspekce občanům poskytuje, byla efektivní.

Vaše vyjádření si dovolím očekávat do 30 dnů od doručení tohoto dopisu.

Děkuji za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

4 Č. j. MPSV-2018/200289-222/2.